

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Egy évre 6 ft — kr.
Fél évre 3 ft — kr.
Negyed évre 1 ft 30 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden **hétfőn** délben, **szerdán, pénteken** és **vasárnap** reggel.

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Főmunkatárs:

Dr. WEISZ JENŐ.

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly új gyűvédi irodája, Barátok-tere Maujlovics-ház
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Kosuth-utca, Vojnich palotában.
Telefon szám 42.

Nyitlatter aorontint 20 krajczár.

A jótékonyosság Szabadkán.

Az első hó leszállásával önkéntelenül megmozdulnak azok a jótékonyági egyletek, amelyeknek hivatását képezi enyhíteni a szegények nyomorát, a könyörület filléreit szétosztogatni azok között, akik segély nélkül fázhatnak és éheznek.

A karácsony közeledése megváltás azoknak a szegényeknek, kik a jobb módú polgárok kegyere vannak utalva, Ezért is magasztos ünnep a karácsony, mert nemcsak a vallás szent érzelmeit kelti fel, hanem mert humánus cselekedetekkel szokott járni.

S daczára annak, hogy nálunk sem áll tétlenül a jótékonyosság anyaga, mégis nagyon kevés az, amit ez a város a szegényekért áldoz. Csak fele vagy negyedrésze annak, amit tennie kellene.

Az egyes jótékonyági egyletek nagyon keskeny határok között mozognak. Vagyonuk és tagjaik száma nem képesíti őket többre — az igaz. De ebből csak az következik, hogy Szabadkán nem kellene éppen az egyesü-

letekre bízni a jótékonyosság gyakorlását, hanem a jobbik társadalomnak tekintélyes formában kellene legalább az évnek e szakában fellépnie és nem garasokból, hanem a jobbmódúak megfelelő áldozatából egy tekintélyesebb összeget összehozni.

Szabadka 80,000 lakójával és a város nagy vagyonával nem áll arányban az a kegyelemfalat, amit összevissza a szegényeknek nyújtunk.

Menjen el csak bárki is oda a Pest nagytermébe karácsonykor és nézze meg azt az ezernél több toprongyos gyermeket és aggot, — és keresse meg az arányt, amely az adomány és azoknak a szegényeknek a téli szükséglete között fölmerül: és látni fogja, hogy mindaz, amit nyújtunk, csak egy élamizna falat, amely egy napra lecsillapítja az éhséget, de másnap megint csak Isten és embertől el vannak hagyva azok a szegények és nélkülözők.

Nagyon jól esnék nekünk, ha társadalmunk befolyásos egyénei alaposan gondolkodnának a kérdés felett.

S annál szívesebben látnók, ha a kérdésnek megfelelő megoldást is tudnának adni — olyat, amely nem válik majd szégyenünkre.

Különfélék.

— **Baja város közgyűlése.** Baja város törvényhatósága ma Schmausz Endre főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a törvényhatósági bizottság a szeptember havi árvíz veszély alkalmával felmerült ezeröttszáz forintnyi rendkívüli költséget kitalványozta. Ugyancsak a mai közgyűlésen határozatott el: hogy az árvízveszély alkalmával rászolgált rendőrök és városi szolgák között a teit szolgálatok fejében 160 frtnyi jutalom fog kiosztatni. A kövezet vám 50%-kal felszámoltatván, a város újabb árverést tűzött ki a vámszedési jogra, kikiáltási árként 29500 frt állapított meg.

— **Jótékonyozó tánczmulatság.** A szabadkai kerületi betegsegélyező pénztár igazgatósága a pénztár elhalt tagjainak árvi felségélyezésére január hó 14-én a „Pest szálloda“ összes termeiben nagyszabású tánczvigalmat rendez.

— **Eljegyzés.** A szegedi aranyifuság egyik tagja, ifj. Ivánkovics Károly porcellán festé-

Paraszt szívek.

(Népszínmű 1 felvonásban. Irta Balassa Ármán, zenéjét írta: ifj. Bokor József. Először adták a szabadkai színházban 1899. decz. 8-án.)

— A „Bácskai Hírlap“ eredeti tőrcaja. —
Irta: QUASIMODO.

Rég olvastam, sokszor elolvastam Balassa egyfelvonásos népszínművét, melvnel jobbat egyhamar minálunk nem irtak. Örültem, mikor színidirektorunk megszerezte ennek a paraszt tragédiának előadási jogát és mikor meghallottam, hogy elő fogják adni.

Ma este volt a bemutató előadás. A szerző is jelen volt, a színház is megtelt egészen. Felgördül a függöny. Előttem van Cséti Ferke tanyája. Ott van a fa alatt Rózsa Vera, a rab Cséti Ferke hűtlen felesége, meg a fiatal Baló Mátyás. Boros üveg, poharak az asztalon, oda hajlik Vera meg Mátyás és elnézik, amint a fiskális segítje Tintás kiveszi a kész kontraktust, amelylyel oda ajándékozza az asszony a szeretőjének a Cséti Ferke igaz jussát.

A tanyán tulról vig rőtát énekelnek a legények, lányok.

Megindul a cselekmény. Rózsa Vera aláírta a szerződést, Mátyásé már a vagyon, a gazdag Baló Mátyásé, aki nem röstelte az ő régi jó cimborája Ferke vagyonát a szeretőtől elfogadni.

Dehogy nem röstelli, dehogy nem. Mikor a bűnös szép asszony a házba megy kezébe veszi a szerződést és megkérdi Tintást: „Akkor iratom megamra a vagyont, amikor akarom?“

Sejteti, hogy nem magának akarja, de Cséti Ferkének, ki maholnap hazaérkezik a Csillagbörtönből, ahova a felesége juttatta.

Az öreg becsületes Balót tudjuk meg mindjárt a Cséti Ferke rabságának történetét. A szép fiatal menyecske az apósára is rávetette a szemét észre vette egyszer Ferke, hogy édes apja a Vera derekához nyult.

„Rászolt az öregre, de bizott az asszonyban. Egy vasárnap új csarabka ment Vera a templomba, ami nem az ura velt neki. Kileste őket. Bár ne leste volna, mert olyat látott, amiről megvadult apját itt ezen a helyen, ahol én most állok, úgy megütötte, hogy belehalt.“

Hallgatja a flu az öreg Baló szomorú beszédjét, meg is válaszol neki, hogy a becsülettel be fog számolni, de hogy hogyan, azt nem mondja.

Oda hívja Jánost Csétiék öreg bérését, ráhagyja estig az asszonyt, neki sietős dolga van a városban.

Az öreg János örvend, hogy magára maradt az asszonnyal. . . . Ki veszem belőle, ha

addig élek is, hogy mi szándéka van hitős urával, aki a börtönben ül, meg evvel a jóra való Baló gyerekkel, akit megbabonázott.

Édes bus szomorú nótával jön ki a házból Vera. A gazdát keresi.

„Űi a csillagban,“ feleli a bérés.

Oda áll az asszony elé szemébe vágja gyalázatos tettét, de meg összeszorítva öklét megfenyíti is. — Elmondja neki, hogy most már ő semmi itt a tanyán, mert a vagyon egy idegen emberé, aki nem ura, akinek ő senkije.

Cséti Ferke eközben kiszabadul a börtönből, jól viselte ott magát, feltételek szabadságra haza engedték. Tanyájára érkezik mire beáll az est. János megismeri Ferkét, el is mondja neki felesége gyalázatos tettét. Hívja onnan magával, mert nem jó ott neki meg a levegő sem. Indul a meggyötört férfi, de hirtelen mást gondol: „leszámolok vele, ha addig élek is.“

Erre a szóra lép a tanyára Baló Mátyás. Heves jelenet folyik le a két régi jó cimborára. Most vetélytársak között. Baló Mátyás odaadja Ferkének az irást, visszaadja a vagyonát, csak menjen innen, az asszonyt ő szereti. Ferke bizik még, hogy őt szereti, azt „akit először életében szeretett.“ „Próbáljuk csak ki a szívét, majd meglátod, hogy az enyém akar lenni.“

szeti gyáros f. hó 3-án tartotta eljegyzését Zomborban Heindelhofer Elza kisasszonyai. Heindelkofer Róbert ottani nagykereskedő és lakarekpenztiari igazgató leányával.

— **Petőfi matiné Baján.** Baján Spitzer Zoltán joghallgató, dr. Lemberger Armin ügyvéd és lapszerkesztő, valamint dr. Reichl Aladár ügyvéd kesdeményezésére mozgalom indult meg, hogy a Budapestben létesítendő Petőfi ház javára egy Petőfi matiné rendeztessék. Ez ügyben pénzeket von dr. Lemberger ügyvédi irodájában gyűlés.

— **Uj ügyvéd.** Klein Henrik ügyvéd Győről — Szabadkára tette át lakását és itt az ügyvédi gyakorlatot (Teleky tér, 5. sz. Manojlovits-féle házban) folytatja.

— **Halálozások.** K o s z t y i k János ókánizsai okl. gyógyszerész életének 93-ik évében f. hó 5-én elhunyt. Temetése 7-én nagy részvét mellett ment végbe. — K o l o n i c s Béla helybeli üvegesmester életének 40-ik évében l. hó 8-án hosszas betegség után elhunyt. Temetése ma délután volt.

— **Szétrobbant kályha.** A „Nemzeti Kaszinó” dísztermében tegnap délelőtt valószínűleg erős fűtés következtében a díszes eserep kályha szétrobbant a darabokra összetört. Az esetet azonnal észrevették és a Kaszinó földszini helyiségében véletlenül ott levő Wenczel önk. tűzoltó főparancsnokot felhívták aki a tűz eloltása iránt intézkedett. Mindazonáltal a füst nagyon megrongálta a helyiséget.

— **Hangverseny és táncmulatság.** A szabadkai izr. négylet vígalmi bizottsága elhatározta, hogy január 20-án hangversennyel egybekötött fényes táncmulatságot fog rendezni a „Pest szálloda” összes termeiben. A hangverseny helybeli művészek és művésznők fognak közreműködni. A részletes műsort később fogjuk közölni.

— **Tündér látványosság** körül most minden este a budapesti Kossuth Lajos-utca sétálóira él. A Budapesti Poliklinikai Egyesület nagy jótékonyági sorsjátékának vállalata kirakatá-

ban ugyanis villamos lámpák ténylegében láthatja a közönség a főnyereményekül szolgáló pompás gyémántos ékszereket, melyek mellett volnának egy királyi ékeségei is. — E főnyeremények együtt 200.000 korona értékű fejedelmi ajándékok képeznek; ezt az ajándékokat fogja ugyanis a szerencse Istenszszonya a nevelésügyi kincstár betéltért egy-egy koronáért — ennyi egy soréjgynek ára — valakinek az ölébe dojni. Bizonytalán nincs egész Magyarországon hólgy aki, ne volna híjlandó ilyen csekély összegért megszeretni annak lehetőségét, hogy a legpompásabb diadémból, kollarból, karperecekből, mellűből, tüllbevalókból stb. álló valóágos kincstár birtokában jusson. Sorjegyek egy koronáért minden sorsjegy elárúsító üzletben kaphatók.

— **Jótékonyág.** A szabadkai izr. hilközség előjárósága kegyeletes lényt végzett a napokban, 30 iskolás fiút látott el jó meleg ruhával. Az ünnepélyes átadást Dr. Wohl József iskolaeszéki elnök és Piess Salamon előjáró eszközölték az iskola helyiségében.

— **A Bácskai Hirlap a párisi kiállításon.** A jövő évi párisi világkiállítás magyar osztályának oktatásügyi és irodalmi csoportjában lapunk is szerény helyet fog elfoglalni, amennyiben 1900 év január 1-től kezdődőleg a szegedi kir. főügyesség felkérésére folytatán a kiállítás magyar osztályának lapunkat küldeni fogjuk.

— **Tűz.** Tegnap este 6 óra tájban a Friedmann-féle házban a halpiaczon kémény tűz volt. A kivonult tűzoltók csakhamar lokalizálták a tüzet. Kár nincs. Ugyancsak tegnap este 1/2 12 órakor a toronyőr tüzet jelzett, a tűzoltók kivonultak de tüzet nem találtak.

— **Megégett kis fiú.** Folyó hó 6-án a délutáni órákban Szuppek Béla örökösei szontai lakosok kárára egy cselédház ismeretlen okból leégett, mely alkalommal Horvátú György cseléd István nevű 6 éves fia is bent lelte a halálát. Közbevetett rendőri puhatólások

folyamán az esetre nézve nevezett apa kihallgatván előadta, hogy a tűz kiütése előtt néhány Szuppek Béla lakásához tartozó kertben dolgozott, feleség: pedig a harmadik utcában lakó testvérelél volt és otthon maradt a bent égett 6 éves fiú, és két csecsemő gyermeke kikkre a szerencsétlenül járt fia vitázott fel. A tűz kiütésekor midőn a helyszínrhez ért, két ifjabb gyermekét a tűzoltók a szobából már kihozták, de István nevű fiát keresés ducára sehol, bár a tűzoltók az ablak beverése után a szobába is másztak sem találhatták tel mig végre a tűznek teljes eloltása után a felszerben bukkantak holt testére.

— **Miért nincs pénz Szabadkán?** Erre megfelel Sugár Manónak lapunk mai számában megjelent hírdetése.

— **Anyósok könyve.** Síriska Andor, ki nek nevei «A babonáról» szóló népkönyve és a «Magyar Közmondások Könyve» ez nagy munkája után már sokan ismerik, legközelebb új és gonoszított kiadásban adja ki az 1888-ban első kiadásban megjelent s rövid pár hónap alatt elkapkodott s azóta folyton keresett: «Anyósok Könyve» ez. humoros és szatirikus művét 12—14 ivnyi (102—224 oldal) terjedelemben, igen díszes kiállításban, kerék 5 ezer példányban. Tekintve a sok boldogtalan vő helyzint, valószínű, hogy ezek anyósok megtréfálására és hozsantására meg fogják rendelni ezt a munkát, melyre tíz év óta folyton érkeznek a megrendelések s melyben számos beszélykét és versen kívül sok-sok jó és rossz anyós-viccz lesz képekkel illusztrálva megörökítve. Egy füzött példány ára két lármás korona, bekötött diszpédány pedig négy korona, mely csekély összeg szerző-kiadó nevére Bogdász (Baranya m.) községbe (posta helyben) küldendő. Gyűjtők minden hatodik példányt ingyen kapják. A könyv 1900. április elején Pécsétt fog megjelenni s onnét bérmentesen szétküldetni. E munkában hírdetések lesznek mellékelve.

„Nem akar, sohse akar, én se akarom, hogy a tied legyen l válaszol Mátyás.

Kijön a házból Vera — Mátyás felé akar sietni, Ferke visszaránlja.

Kitör most a fájdalom Ferkéből, a kezében levő irást összetépi és az asszony szemébe vágja. Megtántorodik egy pillanatra a büns asszony, de hirtelen észbe jut, hogy most hát megint ő a gazdája a Cséti vagyonnak. Szilaj hangon vallja meg hitese urának: „ki kiállt rossz asszony vagyok Cséti Ferke híros a vásárhelyi menyecskek között... Szép-ségem a rosszaságom, s rosszaságom a hírségem...!”

Szemébe vágja, hogy akkor se volt ő semmije, amikor a pap összeadta vele, amikor a könyvbbe beírta, hogy hitre volt vele. Megvallja nagy szerelmét Mátyás iránt.

„Egyikünk meghal holnap!” mondja Ferke Mátyásnak, „az se lesz baj!” feleli Mátyás.

„Aki megmarad, pártomat fogja!” adja meg rá az ament a büns asszony.

Megy Ferke, hívja Mátyást, beszélni valója van vele. Megindul utána Mátyás. Visszatartja egy pillanatig Rózsa Vera, figyelmezteti kedvesét, hogy kés van a Ferke csizmaszárában. Szenvedélytel őrlik át egymást, az asszony a jövő boldogságáról beszél: vissza-vértak!

Ferke visszajön, látja ölekezésüket, féltékenységé, fájdalma nem ismer határt, kihuzza és csizmaszárából:

Ez és a rövid utolsó jelenet következőkép folyik le:

Mátyás (csókolja Verát): Vár az urad... menni kell.

Ferke (rárohan Verára és szíven szurja): Most már várhatod...

Vera: Jaj... Isten... mególl. (Összeesik, meghal.)

Mátyás Veronkám! (Megragadja Ferkét, küzd vele, hogy a kést kivegye a kezéből.)

Ferke: Utána küldelek, ne félj, Baló Mátyás...

Mátyás (üti): Kutya gyilkos! (Leteperi, kicsavarja kezéből a kést): Meghalsz! (Döfésre emeli kezét.)

Utolsó jelenet. V o l t a k. Ö r e g B a l ó. J á n o s. (Oly időben érnek a színpadra, hogy öreg Balónak ideje van megragadni Mátyás kezét, amelyből természetesen következik, hogy János néhány szava összefolyik Mátyás előbbi szavaival.)

János: Ugy-e mondtam!

Öreg Baló (megkapja Mátyás kezét) Mátyás, édes ítam, mit akarsz cselekedni? (Elveszi tőle a kést.)

Mátyás (főlk): Megölöm a gyilkost, ahogy ő megölte az én életemet. (Verára mutat.)

Öreg Baló: Az Isten küldött, hogy gyilkos ne legyen belőled ezért a szilaj, rossz asszonyért. (Oda megy Vera hullájához és megnézi.) Meghalt. Az Isten nyugosztalja. (Mátyás-hoz: Gyere velem. (Vonja maga után).)

Mátyás. (Szólanul követi atyját, visszavissza nézve Vera hullájára.)

Ferke. (Bambán bámul maga elé.)

János (Ferkéhez): Mit cselekedtél, miért gyilkoltál, hívja bujsz az Isten elől?

Ferke: Vissza oda, ahonnan jöttem...

János: Talán tovább is.

Ferke: Könnyebb lesznek én az akasztófának, mint nekem ez a (Vera holttestére mutat) kereszt lett volna.

*
Azért írtam ily hosszasan a darabról, mert még az a nagy intelligens közönség is csak halvány képet kapta annak, amit az író színre vitt. A nyelvezet gyönyörű, mely nem keresi a szavakat, a frázisokat, paraszt nyelven beszélnek azok az egészséges, magyar gondolkodású, hus és vérből való emberek Cséti Ferke tanyáján.

Egy felvonásba van szorítva olyan cselekmény, a melyből tán a színpadi technikával járatos, de annál kevésbé író szerző — őt felvonást csinálna. — kerék szép történet, melyben igaz emberek szerepelnek.

*
És ezt a szép darabot iparkodtak a mi színészeink tönkre tenni, azzal hogy szerepét Sugár és Baróthi kivételével egyik se tudta Tóth Antal és Csiky László ezek a jó színészek tán el se olvasták szerepüket — Kiss Péter pedig a szószoros értelmében agyon csapta a szerepét. Sugár Aranka érdemel csak dicséretet. A közönség a szerzőt zajosn hívta a függöny légördülése után a lámpák elé, a ki engedett is a taps és éljeneknek.

Remélem, hogy a darab második előadása után a szereplőkről, meg a rendezésről többet mindenesetre, de jobbat is írhatok.

melyre vonatkozólag szintén Sirisaka ad bővebb fölvilágosítást. Szerző e könyvét szívesen ajánljuk az irodalom e nemelő pártjók figyelmébe. Czim: Sirisaka Andor, Bogdása.

— **Füst a hópelyhek között.** Szürke felhők borítják az eget tegnap este óta. A hűvös éjszaki szél meghozta a telet, az igazi szép telet. Fehér lepel borítja az utcákat, tereket. A gázlángok világában millió és millió apró esillagocskákban látszanak a lassan hulló hópelyhek. — Az „Olthon“ kávéház tükör ablakai kivilágítanak a fehér éjszakába egy-egy pillanatra szürke füstfelhő látszik az aranyos diszes falak között és im egyszerre vastag gomoly tödül ki egyik szürke pléhtábla tőregéből. Kergeződnek a hópelyhek a füst felleggel néhány percig, majd hirtelen összevegyül az éj szürkéségével a füst és a nagy füveg táblák mögött a termekben tiszta levegőben ragyognak a kis villany lángok. Ki hinné, hogy a nagy termet fent a földszinten és lent a freskókkal díszített pinczét a föld alatti három villanyos ventilátor egy perc friss, üde tiszta levegőjő helyiségévé változtatja át. Magyar találmány magyar gyártmány ez a villanyos ventilátor, a rohanó századvég egyik ügyes találmánya.

— **Ötforintos diszmunca — ingyen.** Jelentjük az olvasónak, hogy az Ország-Világ 1900. évi Almanachja elkészült. Ezáltal karácsonyi ajándékul e legrégebb szépirodalmi hetilap előfizetői egy diszművet kapnak, melynek bolti ára 5 forint Magyar népirodalmi lap ilyen diszes kivitelű albummal még nem kedveskedett olvasóinak, mely egyuttal örök emléke lesz az Ország-Világ fennállása huszesztendő évfordulójának. Az Ország-Világ Almanachja magában foglalja B. Virágh Géznak a Magyar Színművészeti című diszművét, a mely a karácsonyi könyvpiacra jelent meg és öt forintba kerül. Ez a diszmunka írásban és képen mutatja be Magyarországot egész színesvilágát. Több mint 200 kép és 200 cikk van e hatalmas kötetben, melyben minden olvasó megtalálja a kedves színészeit és együtt látja művészeinket és művésznőinket, kiknek neve egybeforrott a magyar színi irodalom történetével. Mindegyik művésztől egy-egy jeles írót a kisebb csevegést és utána maguk a művészek mondják el életük nevezetesebb eseményeit. A könyvhöz az előző Rákosi Jenő írta. Az újság eddigi előfizetői a karácsonyi számmal együtt kapják meg az ajándékot. Új előfizetői, ha a félsévi előfizetési díjat beküldik, míg a készlet tart, szintén megkapják az ajándékot. S ki most az Ország-Világra előfizet, karácsonyra szintén megteheti kedveseit a pompás kiállítású diszmunkával. A diszmunkába a legjelebb írók írtak Az Ország-Világ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, V., Hold-utca 7. szám alatt van. Az újság előfizetési ára 4 forint.

— **A Nagy Képes Világtörténet** most jelent meg 46-k feletében bevégeződik a második kötet, a görögök története. Ezt a kötetet dr. Gyomlay Gyula írta, a jeles görög tudós, ki több szövegkiadást rendezett már sajátjára, s ki Platon válogatott munkáit is fordította a Philosophiai Irók Társaságára. Jeles képzettségét, szorgalmát és munkásságát a tud. akadémia levelező tagsággal jutalmazta. Nagy tevékenységet fejtett ki különösen a görög nevek helyes magyar kírása ügyében. s elveit új könyvében is érvényesítette. A végsőszóban felsorolja forrásmunkáit, melyekből merített. Valóban meglepő gazdasága és sokoldalúsága az ismereteknek. A legújabb kül-

földi akadémiai értekezésre is nem egyszer taláunk hivatkozást csillag alatt, a jegyzetben. S óval ez a kötet: mindenesetre jeles mű, nem hiátan volt, hogy Gyomlay nagy-érdemű munkájáért választotta tagja közé az Akadémia. Gyomlay könyve második kötetét teszi a Nagy Képes Világtörténet nagyszámú vállalatának, mely 12 kötetre van tervezve. Az egészet legjelebb tudósaink írják, szerkesztője pedig Marczali Henrik, egyetem tanár, a ki a magyar történet mellett a világtörténettel is kehatóan foglalkozik. Egy kötet ára 8 forint, megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben, s havi részletfizetésre is Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. (Budapest, VIII., ut 18. sz.) Évenként 4 kötet jelenik meg.

Szuronyok közt bekisért papok.

(Mutatság csendőri-felügyelet mellett.)

Szenzációs esetről értesít b. petrováci levelezőnk. Két magyargyűlölőt két papocska rendezett örült tüntetést a magyarok ellen egy mulatság alkalmával. A magyarok gyarlazása, szidalmazása oly arányokat öltött, hogy a csendőrség is megsokalta a dolgot és szükségessé tartotta a közbelépést. És amikor ez nem használt, erősebb eszközökhöz nyúltak a csendőrök. Széjjel zavarták a mulatózókat, a két papot pedig szuronyok között bekisérték a község házára.

Tudósításunk a botrányos esetről a következő:

Magy mulatságot rendezett Petrováczon a község szerb ajkú lakossága. Összejöttek Ruzsicska Ferenc vendéglőjében és muzsika szó mellett folyt a mulatság.

Eleintén csendesen történt a vigadozás. Később már valósággal botrányná fejlődött az. A két fő pap, Medeczi Károly bacs-ujfalu plébános és Volacsek János petrováci káplán hangosan szidalmazni kezdte a magyarokat. Mindenféle gyalázó kifejezésekre illettek a magyarságot, sőt később magyarellenes nótákat énekeltek és húzták a cigányt.

Az esetről tudomást nyert a hatóság is. Ambrus Béla csendőr-örmszer Gémes József, Horváth József csendőrökkel és Molnár József községi rendőrrel a korszakba ment és mérseklésre intették ott a két papot.

A magyarellenes hangulat azonban ekkor már átragadt a közönségre is. Egy Labáth István nevű gazdag petrováci ember maga elé parancsolta a cigányokat és a csendőrök jelenlétében kezdte húzni a magyarellenes nótákat.

A bátorság ezzel átragadt ismét a papokra is. Újból, még hevesebben lyazták, szidalmazták a magyarságot és nem tartottak elhallgatni akkor sem, amikor a csendőrök figyelmeztették őket.

A csendőrség erre erőszakhoz folyamodott. A két magyar gyűlölő papot felszólította az örmester, hogy kövessék a község házára és miután azok megtagadták az engedelmességet, körülfogatta őket szuronyos csendőrökkel és úgy vitette el a község házára.

A plébános dühösen fakadt ki az erőszak ellen. Nekiment az egyik csendőrnek, megragadta fejevérét és el akarta azt venni.

Csak erőszakkal, nagy nehezen lehetett a két papot bekisérni a község házára.

A csendőrörmester ott kihallgatta a plémost és a káplánt. Mind a ketőt beismerte, hogy a magyarokat sértő nótákat énekeltek és muzsikáltak a cigánytal. A kihallgatás után szabadon bocsátotta őket a csendőrség.

Az esetről feljelentést tettek a törvényszékhez, amely a két papot alkotmány elleni véttség és hatóság elleni erőszak büntette miatt fogja felelősségre vonni.

Öregbb Göre Gábor levele.

Igón tisztól Ujságtináló Úr!

Kérem ne tessön azt hinni, hogy möghaltnam, minekötán ilyen fekete karimájú papirosra írok, de mivel nincs más minő a tetem. Kellék magazyinumba, hát — bősámatot kérek s egyben hasonlóly lyó egészségöt kívánok, mint aminő neköm is van! Ó. m. a. f. erről az elmúlt 7-ét napról ügön sok az írásra valóim. Tudom azonban, hogy szeretötöl lösz kszörkeszve, hát nem sajnálom a bötöl.

1-ször is a Napról mög a Holdról akarok beszélni. Hát nagyszerűen csináltak az egészet, csak neköm az nem tetszött a lyálékba, hogy a Kiss Pista urat három egész órán át bolonddá töltték a Gábos nagysága mög a Sugár nagysága. Ilyen tsufmög veöm se esöt mög soha, pedig én mán tisztösség takaró nélkül is maradtam, mikor az Palitsi töba mögfördtem.

Oztán mért imádkoznak a szent Mihályhoz? Hisz a Jézus Krisztus is csak annyit tud arról a Mihályról, hogy huszár vót és lova vót neki.

No ilyen különös imádság! Máskor a tsuda tévő Szűz Máriát hívják, hogy jobban teüssön a dolog, eszl teüssön kszörkeszteni.

Másnap nagy kárttyázás vót a fogadóba. A tektes Mihály úr mög a zaeszkóját is elvesztette nem tsak a pénzét, de möglőhetünk vigasztalva, mert olyan fene lyó lyálékos ez a Mihály úr, hogy másnap mindönt viszanyert, tsak a zatsköt nem, de hát azt ellopja egy cigány. Ó. m. a. f.

Keddön egy kínai darabot adtak, azt a nagyságák mind úgy ilögtek, billögtek szépen, akurátosan muzsika szóra, mintha tsak deröton rangáltak volna valamennyit. A Ferenczi úr mög szigány kereket is hányt, hogy had mulasson mög jobban a magyar. Igaz is az, ó. m. a. f. vasárnap mög hétfün ugys öleg sirás pördült ki a a szömekből, mindenkinék eszébe jutott az apáink keserve 48-ban, mög az edös anyánk kinyja.

A kaponyai tsatában ktsi hülya, hogy a kis Molnár úr mög nem üt, mert egy rezsdás karddal fölpiszkálták a kezét és méregbe gyütt a vére, a mi ügön nagy ilyedséget okozott a tötes színészek és nagyságák közön. Így is mögszaporodtak egygyel a kaponyai tsatározás sebesültlyei.

Tegnapelőtt a paraszi embörök szveröt vöt szó! Nem látam én szivet mög mézes kalátsbú sem, de biskát azt ügön. Mán hogy löhető az vásárhelyi mönyetske ilyen küszivü? Jól tötte az ura, hogy lebitskázta, mer ha mög tsak két percig vár, mán akkor én mártok beléje egy hosszú pangánétát. Igaz, hogy én mög könyveim lönnék az akasztófatnak, min a Kiss Pista úr, de hát éppeg ezért nem avatkoztam a dologba. Kiss Pista alatt mög lö is szakadhat a kötel és megmenekszik, ellenben én fügve maradték, ez pedig nem lyó. Ögyébirán: szép vót az egész.

Mögint köll az asztal a szopadra a Tsik úr mán kiabál.

A jövő hetön mögön írok, addig is maradok tisztötlettel.

Öregbb Göre Gábor
salyát személylyleg.

Az ám ni!

Ugyan kérem szörkeszszék ki, hogy a Torosi nagysága man nem beteg, a Szahmári úr pedig nem akar éneköni, mög öthun se.

Aztán, hogy a javát ne hagyjam a hógymöbe, a Tóth Anti úr jutalomjátékban mért nem vótak többen? Pedig kár volt elmaradni, mert az este mög én is megratultam németül káromkodni, oly szépen pördült a Tóth úr szájától a szó. Igaz, hogy nekem nem áll úgy, mint neki, de azért ehhez hasonlóly lyókat kívánok a tek. ujságtináló úrnak

a fenti személy.

Ó-becsei levél.

(Óriási terhek. — Községi ügyek. — Új képviselők. — Kortos világ.)

Mióta Ó-Becsen a dusau jövedelmező járást egyénekenként felosztották, azóta a kedves kis Kánaánból Sodoma lett. Ember ember ellen, Gyanakodva közelit egymáshoz ur és paraszt és mindenik a másiknak bőre árán akarja sajátját biztosítani. A közel száz percentses közs. pótdadó óriási súlylál nyomja az ilyenhez nem szokott népet s mindent elkövetnek hogy enyhítsék. Miután a képviselő testület most a járásosztó földbirtokosok uralkád, az általuk teremtett súlyos viszonyokat úgy szeretnék enyhíteni, hogy másokra tolják a terhet. Odáhatottak, hogy a kereskedők, iparosok és lateinerek adója emeltetett; megpótadóztatták az állami adótól mentes új házakat és most beakarják hozni a szegényeket terhelő fogvesztási adót, hogy az a piacról élő kis hivatalnok s napszámos minden falat husát és korty italát keserűséggel vegye magához.

A nagy adó terhek miatt a lakosok egyrésze kivándorol, másrésze pedig kiknek házuk van, panasz szóval esdnek segítségért, kegyelemért. A napokban járt egy küldöttség a kormánytól Ó-Becseről azzal a panaszal, hogy az óriási pótdadót nem bírják fizetni. Minthogy 400 olyan új fundusos házbirtokos van, a kik a járás osztásból nem kaptak sem mit sem és mégis úgy kell fizetniök a nagy pótdadót, mint a kik kaptak jutalékokat.

Ez a nagy pótdadó teher megzavarja azután az egész község életét. Húzórozott visszafeljődés alatt áll Ó-Becse, ha tovább is így megy. A mostani képviselő testület mindent rombolni, minden terhet lerázni szeretne és így sokszor képtelen hivározatokat hoztat. Előbb megtagadták a tanítók fizetését, majd leaktarták szállítását, fizetését, beszűntetni az iskolát s mikor ezek a képtelenségek sem sikerültek, másba kaptak.

Most a tanítók által kapott járásjutalékok akarják visszapótni. Éppen akkor, mikor a minster a kántornak ki nem adott jutalékokat kiadani rendelte. Ilyent akarnak visszapótni, a mit nem is a község adott, hanem az urvári bíró télt meg az urváresek közös birtokából. Különösen a tanítók mostohi gyermeke a képviselőnek és annyira mannek, hogy megtagadták egy határos ágyon fekvő tanító helyettesének a helyes díjak kifizetését. Jó hogy van felsőbb hatóság, a mely az ilyen képtelen hivározatokat elveti a port.

Az új képviselő választások szülte új alakulásoktól várjuk a visszahatadás megakadályozását. Az értelmiség kiadta a jelzőt, hogy önzetlen nép képviselőket kell választani, akik szembe mernek szállni a nagy járásosztókkal. Egy két kerületben sikerült is ez, de a maradék is elkövettek mindent, hogy az ő embereik győzzenek. Sajnos e dologban, hogy a külvárosi kráth. káplánt is éjt napalá téve segítette kijönni a külterületekben éppen azt, aki az iskolák és a tovább fejlődés ellene, aki az iskolák elközösítését munkája.

És mikor látta ez a párt, hogy kétes a győzelem, szövetkeztek a szocialistákkal és így a tőke embere magával hozott a képviselőbe egy szocialistát is. De reményeljük, hogy új képviselőnk élén Csopor Gyula nyug. főbíróval, megfogják változtatni a visszafeljődés eddig volt rövid, de bus korszakát.

Már a községi képviselő választás a kánival szokatlan erős korteskedés volt. De még

nagyobb készül az előjáró választásnál. A kortes eszközök közé máris bevették a licitálást. Aki olcsóbban elvállalja a bírói és esküdti állást, az lesz megválasztva. Erre a csúf hangulatra az impulzust maga a képviselők egyik bizottsága adta, a mikor a napokban a községi tisztviselők fizetésének leszállítására dolgozott ki javaslatot s azt a legközelebbi közgyűlés elé akarja vinni. Ugyan szép állapotok lesznek, ha 60 frtos esküdt, 300 frtos bíró fogja Ó-Becse ügyeit vezetni! Persze a most uralkodó járásosztó pártnak ilyen kell, mert ezeket könnyű lesz eszközül használni. — De jaj a közügynek!

r. l.

SZINHÁZ.

Paraszt szívek. — Huszár szerelem.

Decz. 8.

Balassa kis remekművéről, az új népszínmű irodalom ezen egyik leg sikerűtebb darabjáról tárczarovatunkban számoltam be.

A darab elődása, kivéve *Sugár* szép játékát, gyönyörű énekét és a zenekar által finoman és ügyesen előadott bájos intermezzót — bántó mód gyenge volt. Szinte megbocsáthatatlan az a készületlenség, melyet ma este tapasztaltunk ennél a darabnál.

Talán ezt a csorbát siettek színészeink kiköszörölhik akkor, mikor a népszínművet követő Murai „Huszárszerelm” című vigjátékot olyan öszszevágó, ügyes, néhol kitűnő előadásban mutatják be. *Osiley* kálmáni papja, *Torossy* Annája, *Filti* Sárkaja, *Lomnici* Berényije, továbbá *Virághegyi* (Pista) és különös a *Szász Anna* Huppigneje egyaránt öltetés, ügyes volt. *Szász Anna* ma arról győződött meg, hogy rá (mat társag) színésznőre szép jövő vár. A rendezés is kitűnő volt ebben a darabban.

a.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. október hó 1-től.

Szabadkáról—Budapestre

indul reggel 5 óra 20 perczek személy vonat.	
„ d. e. 9 „ 46 „ gyors „	
„ d. u. 2 „ 20 „ személy „	
„ este 11 „ 26 „ „ „	

Budapestről—Szabadkára

érkezik reggel 4 óra 09 perczek személyvonat.	
„ d. u. 1 „ — „ „ „	
„ d. u. 5 „ 57 „ gyors „	
„ este 9 „ 17 „ személy „	

Szabadkáról—Zimonyba

indul reggel 5 óra 40 perczek személy vonat.	
„ d. u. 1 „ 46 „ „ „	
„ d. u. 4 „ — „ teher „	
„ este 6 „ 09 „ gyors „	

Zimonyból—Szabadkára

érkezik reggel 7 óra 47 perczek teher vonat	
„ d. e. 9 „ 34 „ gyors „	
„ d. u. 1 „ 45 „ személy „	
„ este 10 „ 53 „ „ „	

Szabadkáról—Szegedre

indul reggel 5 óra 25 perczek vegyes vonat	
„ d. e. 9 „ 51 „ személy „	
„ d. u. 2 „ 28 „ „ „	
„ este 6 „ 37 „ „ „	
„ este 11 „ 08 „ „ „	

Szegedről—Szabadkára

érkezik reggel 8 óra 40 perczek személy vonat	
„ d. e. 9 „ 22 „ „ „	
„ d. u. 1 „ 20 „ „ „	
„ este 5 „ 52 „ „ „	
„ este 10 „ 35 „ „ „	

Szabadkáról—Bajára

indul reggel 5 óra 45 perczek vegyes vonat	
„ d. u. 2 „ 35 „ személy „	
„ este 6 „ 43 „ „ „	

Bajáról—Szabadkára

érkezik d. e. 9 óra 37 perczek személy vonat	
„ d. u. 1 „ 10 „ „ „	
„ este 10 „ 30 „ „ „	

Szabadkáról—Ó-Becserre

indul reggel 5 óra 10 perczek vegyes vonat	
„ d. u. 1 „ 55 „ személy „	

Ó-Becseről—Szabadkára

érkezik d. e. 8 óra 54 perczek vegyes vonat	
„ este 5 „ 42 „ személy „	

Szabadkáról—Dáljára

indul reggel 4 óra 50 perczek vegyes vonat	
„ d. u. 2 „ 05 „ személy „	
„ este 6 „ 32 „ személy „	

Dáljáról—Szabadkára

érkezik reggel 8 óra 47 perczek személy vonat	
„ d. u. 1 „ 20 „ személy „	
„ este 10 „ 40 „ vegyes „	

Halasról—Szabadka—Verbászra

indul d. u. 4 óra 30 perczek teher vonat

Verbászról—Szabadka—Halasra

indul este 6 óra 30 perczek teher vonat

Zentáról—Szeged-Rókusra

indul reggel 7 óra 10 perczek vegyes vonat	
„ d. u. 3 „ 50 „ személy vonat.	

Nyilttér.*

Elismert kiváló jó minőségűknél fogva legnagyobb elterjedésnek örvendőnek

gróf Keglevich István utódai
promontori cég

COGNAC-ja i.

Bevásárlásoknál kéretik ezen cég teljes szót vegére figyelemmelven, hogy esetleges hamisítványoktól órizkedhessék.

Az *, **, ***, Extra **** és V. S. O (fine Champagne d'Alsace) jelzéssel ellátott gyártmányok mindenütt kaphatók.

* E rovat alatt közöltekért nem felelős a Szerk

Ujdonság!

Szabadalmazott Magyarországon és a szomszéd államokban.

Polgár Sándor

egyet. nyakörvös korszakos

BUDAPEST,

VII. Erzsébet-körút 50 sz

egyet. nyakörvös korszakos*
ralát fel, mely a legmodernebb
technikai vívmányok között,
nyolc legrészesebb szerinti, a
egyszerű helyet foglalja el és
le téves a legkövetkezőnek
bizonyít. Fent nevezett mágnél
az összes betétpótlás
erkek, kötszerek

gummiaruk

ab, a legjobb minőségben
jutányon bevezetették. —
Nagy képek kétszázak, ingas
és bermeatve.

Utánis ellen védve 1899. sz. a. (Fenti címre ügyelni tessék.)

Nyilttér.*

Éljen a sajtószabadság!

Mi a sajtószabadság?

Hogy minden ember a saját felelőségének terhe alatt írhat amit akar, s hogy senkinek az esküdtszéken kívül nem áll jogában azért, ami írva lett valakit felelősségre vonni.

Eppen azért, mivel a szabadkai rendőrség megtiltotta Gerő H. és Társa cégnek, hogy hirdetéseket közlétegyen:

GERŐ H. és TÁRSA CZÉG

amelynek üzletében a **legújabb divatcikkek** kaphatók **olcsón** és a **legfinomabb** kiállítással, ezuttal sem hajol meg a rendőri beavatkozás előtt és bátran hirdeti, hogy olyan **nyakkendőket**, olyan **szép fehér ingeket**, olyan **gallérokat**, **játék** és **divatáruczikkeket** még az alkaptány se látott mint amilyenek az ő üzletében kaphatók.

M e r t:

Gerő H. és Társa cég

ámbar nem kiképzett jogász akinek tudnia kell ezt — de annál nagyobb tekintély a **finom csipkék**, **selyembluzok**, **női nyakkendők** és **corzetták** kiszolgálása terén, mindazonáltal bátran néz elébe az ezen cikk miatt indítandó sajtópernek annál is inkább mivel a

karácsonyi cikkek most érkeztek meg.

Amidőn tehát a rendőrségnek és a többi **jóindulatú** üzlettársaknak is boldog ünnepeket kíván a fenti cég, bátran kiáltja, hogy:

Éljen a sajtó szabadság!

* E rovat alattiakért nem felelős

B

huzásra érvényes jótékonycélú
— sorsjáték a budapesti poli-
klinikai egyesület kórháza javára
sorsjegy ára csak

1 korona

Főnyeremény

100,000

koroná ért.

5 nyeremény á 20.000 kor. stb. ért.

Kivánatra 20% levonással készpénzben kifizettetik

Első húzás
visszavonhatlanul
már január 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít
NAGY JÓTÉKONYSÁGI
sorsjáték kezelősege
a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza
javára
Budapest IV. Kossuth Lajos utca I. sz.

Szabadka:
Reiter Károly és fiai
bank és váltóüzlete.

Üzlet eladás.

Más féle vállalkozás miatt a Bács-
Topolyai főtéren 14 év óta fenálló
gyönyörűen berendezett

fűszer, liszt, rövid,

nürinbergi és festékárú üzletemet

berendezéssel együtt vagy anélkül
jutányosan eladom, venni szándékozók
forduljanak

Rekvényi Imréhez

Bács-Topolyán.

Ugyszintén azon ház is eladó mely-
ben az üzlet van, igen alkalmas nagyobb
vendéglőnek vagy fűszer angró üzletnek.

Karácsonyi, ujévi! és alkalmi kiállítás

Felhívom a n. é. közönség szives figyelmét
a közelgő ünnepek alkalmából dúsan felszerelt
raktáramra, mely a promonád utca, Milino-
vics ház az aranyművesek során van ho
mindennemű

karácsonyi és ujévi ajándékok

bámulatos olcsó áron a legnagyobb választék-
ban kaphatók és kérem saját érdekében
üzletemet felkeresni és egy próbavásárlás
által a nagy raktárról és az árak szoliditágáról
valamint a gyors és pontos kiszolgálásról
meggyőződni.

Kaphatók mindenféle kivitelű babák, egész
életnagyságig, különféle gépezettel működő
játékok, bádóg játékok, minden létező társas
játékok, dobozos játékok, hinta lovak, dominó,
porcellán szervizek, bor, sör és likőr szer-
vizek, fantazia porcellán alakok stb itt fel
nem sorolható ezerszerű tárgyak. Különös
figyelmébe ajánlom a

karácsonyfa díszeket

melyek a legkülönfélébb és legszebb kivitelben
kaphatók.

Feltűnő olcsó árak!

Számos látogatását kérve, kiváló tiszteléssel

Az Első Szabadkai Áruesarnok

tulajdonosa

Miért nincs pénz Szabadkán?

Nagyon tévednek azok akik azt hiszik, hogy Szabadkán
azért nincs pénz mert a kamatláb emelkedett; de még azok
is akik azt hiszik, hogy a transváli háberű befolyásolta az
európai piacot.

Mi tudjuk mi az oka és ezáltal eláruljuk.

Nincs pénz Szabadkán azért, mert mindenki elkölte
pénzét már az ősszel mert slusszokat kötött **csokoládéra,**
finom distingvált csukorkákra

Sugár Manóval,

akinek nemcsak a még nyáron meghirdetett ásványvizek
kaphatók, hanem a kinek üzlete valóságos tárháza a **cse.**
megecsukorkáknak és **karácsonyi nyalánk-**
ságoknak, karácsonyfa díszcsukorkáknak.

Erre költötték el eddig is Szabadkán a pénzt — és erre
bátran költöthetik el ezentúl is, — mert nem 6¹/₂ hanem lega-
lább 26% élvezeti kamatlévedelmet nyer, aki ezekből a
csukorkákból bevásárol.

Tetszik tudni: ezért nincs pénz Szabadkán!

Igen sok külföldi, francia, angol és német szer-
van hirdetve és ajánlva **fiatalemberek** részére
csőbántalmak és **folyások** ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag
javasolva van a **legcélszerűbb és legjobb**

SANTAL EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból
készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve a pénz
előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt
20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz“ Budapest
VI. Váci körút 17.